

"GLAS NARODA"SLOVENIAN DAILY
OWNED AND PUBLISHED BY
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIK, TreasurerPlace of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikom.

En celo leto v celoti za Ameriko	En celo leto za celotno	En celo leto za celotno
En celo leto v celoti za Ameriko	En celo leto za celotno	En celo leto za celotno
En celo leto v celoti za Ameriko	En celo leto za celotno	En celo leto za celotno

GLAS NARODA

Slovenian Daily
Published by
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIK, Treasurer

Advertisements on Agreement.

Dajmo brez plačila in obveznosti za ne prebranje. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri naročilih krajše naravnosti prosimo, da se nam tudi pošljijo blaginje namani, da hitreje prejmemo naslednika.

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278**RUSKI DOLG.**

Kateri denar je najbolj umazan v vsej svetovni zgodovini?

Marsikdo se bo pomisljal, predno bo odgovoril na to vprašanje. Nekdo bo morda rekel: "Najbolj umazan je tisti denar, ki ga izdajo države za vojno".

Ta odgovor pa ni točen, in dotičnik je v zmoti. Vsaka vojna, ki izbruhne med dvema veselilama, postane takoj pa izbruhu obrambna vojna. Že vsaj del stroškov gre torej za obrambo dežele.

Najbolj umazan denar v zgodovini je skupina biljonov, ki se v navadnem govoru imenuje "carski dolg". Vsakega teh bankovcev se držita kri in gnoj.

V Genovi se ina pričeti gospodarska konferenca. Tu di Rusija naj bi bila na tej konferenci zastopana, seveda pod pogojem. Kakšen je ta pogoj?

Predsednik francoske republike, bivši socialista, gospod Millerand pravi, da bodo sovjetni delegati šele tedaj pripuščeni na konferenco, ko bo sovjetna Rusija priznala ta biljonski carski dolg.

Kaj je počela carska vlada z denarjem, ki si ga je bila izposodila od Francije?

Niti enega dolarja ni obrnila v dober in koristen namen. Niti en dolar ni bil namenjen v dobrobit ruskega ljudstva.

S tem grešnim denarjem je bila zatrti moskovska ustaja leta 1905.

S tem grešnim denarjem so bile financirane "kazenske ekspedicije" v Baltiku in Kavkazu, lumparije v Perziji in ruski Armeniji in tisočere smrtno obsodbe. S tem grešnim denarjem sta bili razpršeni prva in druga duma.

S tem denarjem je zgradila carska Rusija na izrecno željo Francije "strategične železnice" na rusko poljski meji. Te železnice so dali Avstriji in Nemčiji povod, da sta planili v vojno. Koliko teh biljonov so pa pokradli degenerirani ruski veliki knezi ni mogoče dognati toda znano je, da so jih dosti.

Denar ni bil posojen na zemljepisni pojem, ki ga poznamo danes kot sovjetsko Rusijo, pač pa na ono Rusijo, ki je vključevala Poljsko, Finsko, Litvinsko, Ukrajino, Besarabijo in baltičke province.

In če Francija pravi, da je sovjetna vlada gospodarska naslednica carske vlade ter da mora kot taka plačati carske dolge, bi jo morala na vsak način smatrati tudi za politično naslednico carske vlade.

Kaj takega pa seveda "pravičnik" Franciji niti v glavo ne pade.

Ali smemo rabiti v javnosti materinščino?

Važna sodba vrhovnega sodišča države New York.

(Jugoslovanski oddelek F. L. I. S. New York.) Nedavno je prizivni odbor oddelek vrhovnega sodišča države New York izrekel sodbo, ki je važnega pomena za vse tujerodne skupine v Ameriki. Šlo je za pravdo, ki je zapovedala vprašanje, da-li imajo govorniki na javnih shodih, zakonito dovoljenih shodih v dvoranah, ob cestnih vogalih ali stičnih shajališčih pravico posluževati se drugih jezikov razen angleščine.

Pravda se je izmislila iz sledečega dogodka: Neki Žid, imenoma Louis J. Goldberg, je bil pred časom aretiran ob nekem cestnem vožnju v Brooklynu, ko je povodoma agitacij o stanovanjskem vprašanju govoril pred skupino tam zbranih ljudi proti pretiranam najemninam, ki jih izsiljujejo brezvestni hišni gospodarji. Policijski komisar Enright je bil ravno tedaj po svoji lastni iniciativi izdal naredbo, ki je prepovedala rabo tujih jezikov na javnih shodih, in policaj, ki je izvršil aretacijo, je postal v zmislu te naredbe. Prihodnjega dne je policijsko sodišče razpravljalo o tem slučaju in Goldberg je bil oproščen. On je nato vložil tožbo proti policijskemu komisarju Enrightu, policiji, poročniku Adam Klotznu in proti zasebniku Michaelu Singerju za odškodnino radi protipostavne aretacije. Ko je ta pravdni slučaj prišel na razpravo pred County Court je bila tožba odbita kot neutemeljena. Sodišče je izreklo, da sicer ne odobrava one policijske odredbe, da pa je mnenja, da bi policijski komisar ne smel biti podvržen odškodninskim tožbam, ko si on pri zadevi varovati javni red take veleumne obične, Goldberg je vložil priziv proti tej sodbi.

Razsodba prizivnega sodišča pa je bila zmaga za Goldberga in je bila potrjena pravica do javne rabe tujih jezikov. Sodnik Putnam je prečital sledeče mnenje najvišjega sodišča:

— Da vzdržujemo upravičenost prizivnikove aretacije, bi morali iti do skrajnih posledic in smatrati, da je vsakdo, ki javno govori v tujih jezikih, podvržen aretaciji, brez ozira na namen ali značaj njegovega govora. Aretirani pa človeka, ki v židovski/osebnih govori v židovskem narečju, bi bila zatirajoča prekršitev pravice židovskih državljanov.

— Radi tega je poskus, zal-raniti državljanom njih pravico, — govoriti v svoji materinščini, popolnoma nepravilen in neupravičen. — Zdi se zares, da je bila ona naredba izdana le vsled nagiba posebne prilike. To se je zgodilo, ker policija v splošnem ne razume govornice Židov. Radi tega, da se obvaruje proti neredom in izgre-dom, ki se jih je bala ob tedanjem kritičnem stanju mestne stanovanjske situacije, je policija želela, naj bodo vsi govori v angleščini. To utegne razlagati, ali ne more upravičevati take policijske naredbe. V takem slučaju se celo državni legislaturi ne bi bilo lahko kaj ukreniti. —

Sodnik Putnam je ovrgel tožbo nižjega sodišča in odredil novo razpravo o Goldbergovi tožbi.

Kar velja za židovsko narečje velja seveda tudi za vse druge jezike, in radi tega je ta odločba najvišjega sodišča države New York skrajne legalne važnosti za vse tujerodne skupine.

Iz Slovenije.

Fran Maselj-Podlimbarski.

Odbor šentpeterske ženske in moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je na svoji seji sklenil, da stori vse potrebne ukrepe za prevoz zemeljskih ostankov svojega dolgoletnega, požrtvovalnega odbornika in pisatelja Frana Maslje-Podlimbarskega, kateri je kot žrtve habsburških okrutnežev umrl v prognanstvu. Domovina bo svojemu "Gospodinu Franju" gotovo radevolje odkazala miren kotiček.

Poroke.

Poročil se je Fran Dobršček, uradnik Slovenske eskomptne banke v Ljubljani, z gđ. Vasilco Pirčevico, hčerko pokojnega ravnatelja idrijske realke Maksa Pireca.

Poročil se je v frančiškanski cerkvi v Mariboru bivši urednik Marburger Zig. dr. Franc Brandstaetter z gđ. Faniko Birkmaier.

Šolarski vlak.

Iz Laškega javljajo, da se je po zaslugi tankajšnje krajevnje organizacije demokratske stranke vpeljal šolarski vlak. Popoldanskemu tovornemu vlaku sta namreč priklopljena dva voza za šolsko mladino, ki se odpelje lahko že ob dveh popoldnih domov. S tem je prihranjenost starišem mnogo skrbi in stroškov.

Samomor ruskega polkovnika.

V Bohinjski Bistrici se je ustrelil bivši polkovnik ruske carske armade baron Unon Jurgenson-Volkenurd, rodom iz Rige, zelo inteligenten častnik. Poginjal se je kroglo v glavo in je bil takoj mrt. Neugodne gnotne razmere so ga gnale v smrt. Z Wranglovo armado je prišel v Jugoslavijo in je služil kot korporal v obmejni straži. Pokopali so ga njegovi tovariši po pravoslavnem obredu na pokopališču v Bohinjski Bistrici.

Ogenj v vojni bolnici v Ljubljani.

Na nepojasnjen način se je nedoma vnela velika baraka pri stalni vojni bolnici v Ljubljani, ki je prirejena za kopalnico in v kateri se je nahajalo mnogo perila in bolniškega materiala. Ogenj so vojaki kmalu pogasili.

Požar v Hraščah.

Iz Postojne poročajo v Ljubljano, da je v Hraščah izbruhnil požar, ki je petero posestnikom uničil domove in gospodarska poslopja. Škoda znaša približno 400 tisoč lir, poslopja pa so bila zavarovana le za 38.000 kron.

Vlom in tatvina.

V gostilno Ane Vilfanove v Črnučih pri Mošnjah so vdrti te dni doslej neznanji vlomilec ter ukradli tobačnih izdelkov, obleke in sukna v vrednosti 6000 kron. Za storilci ni nobenega sleda.

Delniška družba združenih pivovarn v Laški in Laško v Laški.

Pred prevarantom so dominirale v Sloveniji srednjeveške pivovarne, ki so prodale pri nas na leto povprečno 200.000 hl piva. V brezobzirnem boju so nemške pivovarne ubile vse manjše slovenske: Mengeš, Lesce, Auer v Ljubljani, Senožeče in Vrhnika. Nemške pivovarne so pritiskale zlasti na pivovarno Laško, hoteli jo, kakor druge, spraviti s pota. Vendar se jim to ni posrečilo, tako da je ta ostala končno edina slovenska pivovarna v Sloveniji in je kljub vsem težkostem že pred prevarantom dosegla letno produkcijo 36.000 hl. Ko je odpadel po prevratu uvoz inozemskega piva, se je odprla družbi široka pot za razmah v Sloveniji in preko ožje domovine. Za razširjenje obrata je bilo treba družbi raznih tehničnih izpopolnitev, od katerih je večina že dovršena, ostala dela pa bodo dogotovljena v najkrajšem času. S tem se bo povzdignila kapaciteta pivovarne na Laškem na letnih 100.000 hl. Pivovarna bo v vsakem oziru najmoderneje urejena. Dovož premoga se bo vršil iz premogovnika Hudejame, čim bo začel delovati, kar bo gotovo tekmo tega leta (1922), po lastnem tiru naravnost do strojev. Ravno tako se bo pošiljalo pivo od pivovarne po lastnem tiru naravnost na družbino skladišče pri kolodvoru Laško. Vsi to pomeni izdatno zmanjšanje režij. Pivovarno v Žalecu je družba spremenila v moderno sladarno, tako da more izdelati v lastni sladarni ves za pivovarno potreben slad; radi tega ni potreba družbi uvažati slada iz Česke, kakor ga morajo druge pivovarne. Delniška družba je bila ustanovljena leta 1902. Prvi njen predsednik je bil sedanji pokrajinski namestnik Ivan Hribar. Sedanja delniška glavnica znaša 2.640.000 K, občni zbor delničarjev pa je sklenil povišati delniško glavnico na 8.000.000 kron. Leta 1919. je izplačala družba 22 in leta 1920. 20 odstotkov dividend. Danes imajo delnice te družbe veliko notranjo vrednost, ker je vsak delničar solastnik velikega in cvetočega podjetja z veliko in lepo bodočnostjo ter imajo delnice zagotovljeno dobro obrestovanje.

30letnico svojega delovanja pri Glasbeni Matici v Ljubljani

je praznoval 3. dec. ravnatelj Mat. Hubad. Velezaslužnemu koncertnemu vodji in neumornemu delavcu na našem glasbenem polju je priredil pevski zbor Glasbene Matic v gostilni "Pri Mraku" častni večer, na katerem sta Prunk in Završan slavila jubilejeve neprecenljive zasluge za slovensko glasbeno kulturo in posebno še za Glasbeno Matico.

Docent dr. M. Rostohar

je po informacijah praških "Narodnih Listov" dobil poklic za rednega profesorja filozofije na Masarykovi univerzi v Brnu.

V aferi narodnega mučenika Kromarja.

Poroča se: Josip Skubic, gostilničar in mesar v Črnučih 129 ni identičen z onim Josipom Matijom Skubicem, gostilničarjem v Črnučih 133, kateri je zapleten v afero narodnega mučenika Ivana Kromarja. Josip Skubic, mesar, je bil vedno naprednega mišljenja ter je tudi svoje otroke vzgojil v narodnem duhu. Med vojno je tudi cela družina občutila pest avstrijske soldateske.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je v starosti 82 let umrla Marija Bleiweis-Trsteniška, rojena Kos, soproga pokojnega dolgoletnega ljubljanskega podžupana dr. Karla Bleiweissa in mati magistr. viš. svetnika Janka Bleiweissa, zdravnika dr. Demetra Bleiweissa, polkovnika Milana Bleiweissa in gospe Vide dr. Lukovne. Pokojnica se je živahno zanimala za narodno gibanje in si je zlasti na karitativnem polju pridobila mnogo zaslug.

V Stični je umrl Franc Vrbič.

V Gor. Logatcu je umrl davčni kontrolor Rudolf Peehaček.

Na Koroskem je umrla Marija Ilavnik, mati dr. Ožbolta Ilavnika, dež. sod. svetnika v Sv. Lenartu v Slov. gorah.

V Spod. Palovčah pri Kamniku je umrla Terezija Novak, mati ljubljanskega mestnega kateheta. V Zgrehu je umrla po dolgi bolezni Terezija Draganec, rojena Slane, mati odvetnika dr. Ivana Draganca ter sestra novomeškega odvetnika in pisatelja dr. Slaneca.

Za slepe vojake.

Na narodni praznik je nabrala Ana Perčič na svatbi v Vevčah med častniki in državnimi mojstri večje vojne radionice 880 K.

Peter Zgaga

Država Virginija ima pametnega gospodarja — kar je jako redka stvar v glavnih mestih ameriških držav.

Davis se imenuje. On namerava prodreti z ustavnim amendentom, ki bo prejel iz javnih uradov vse hinave in zakonolomce, ki so politično suhi, osebno in želodčno pa mokri do skrajnosti.

On predlaga: vsak kandidat bo moral, predno bo nastopil kako javno službo priseči, da ni izza uveljavljenja 18. amendementa okusil opojne pijače. Kajti, če jo je okusil, je zločinec in kot tak spada v ječo, ne pa v javni urad.

Dve tretini javnih mest bi bilo v tem slučaju izpraznjenih. Ostala tretina pa bi obstajala iz krivoprišežnikov.

Pravijo, da se je Rockefeller nekoč tako ponžal, da je vzel v svoj avtomobil revno, petletno deklico, ter jo vprašal, kam se hoče peljati.

— Meni je vseeno — je odvrnila deklica. — Kam pa vi?

— Jaz bi se najraje peljal v nebesa — je odvrnil Rockefeller.

— Zdi se mi. — je odvrnila deklica. — da nimate dovolj gazolina ...

Iz Bele Ljubljane je malo novic. Par kilavih, borih, prikritih vrtic na kaže, vseeno, da škric je le škric.

ki kri bi prelil zastran svojih "pravie"

in zanje prebavlja vse križem in vrtic.

Vse križem, z edino izjemo — resnic.

Mati je pisala pismo. Zunaj je snežilo, da je bilo groza.

— Ali smem jaz nesti pismo na pošto? — je vprašal sinček.

— Kaj pa misliš? — se je začudila mati. — V takem vremenu bi niti psa ne pustila na cesto. Bo že oče nesel.

V Franciji je število porok manjše kot prej. Zato je pa toliko več koruze na francoskem.

Zamojdel bi poslal Pavla Zgaga v Sing Sing, da bi na smrt obsojenim čital svoje "proizvode".

Nesrečnike bi rešil strašne smrti na električnem stolu. Pomri bi od dolgočasja.

Pošljite v laščino prevedeno "Edinost" papežu, pa bo iz svete vere izstopil.

Ali pa prevedenega "Proletarca" Leninu, pa bo komunizem proklel.

Recite jugoslovanskemu prostovoljcu, da bi ponovno vstopil v srbsko armado.

— Rajši grem prižigat lučke na grob Franju Josipu — vam bo odvrnil.

V nekem slovenskem listu čitam:

V Novi vasi so ukradli tatovi župniku sod kislega zelja. Ko je župnik stopil v klet, se mu je nasproti zablestel napis:

"Kdor zaupa v Boga, ne potrebuje kislega zelja".

Zalaznik je zares izginil iz Amerike.

S svojo francoščino bo lahko daleč prišel, a med Slovenke ne.

Zrno do zrna - pogača,**Kamen do kamna - palača!**

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnjega 4% na "special interest account", (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi. Državno nadzorstvo!

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

FRANK SAKSER STATE BANK
glavno zastopstvo Jadranskih Banke

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blaginjak: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blaginjak neplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 943 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SERABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENG, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARG 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljavo naj se pošilja na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član ali članicami.

Razne vesti.

Obsodba ital. komun. poslanca Misiana radi dezertacije.

Pred vojaško sodnijo v Palermo se je obnovila razprava proti komunističnemu poslancu Misiani, obtoženemu radi dezertacije tekom vojne. Sodnija je z dolgo motivacijo razsodila, da se ima izvršiti obsodba poslanca Misiana. Obsojen je na 10 let vojaškega zapora, pogojno na pet let. — Pri razpravi je bilo navzoče številno občinstvo, ki je sprejelo razsodbo s klici: — Živela Italija, živela armada!

Českoslovaška zunanja politika.

"Lidove Noviny" pišejo med drugim: Ni treba posebej dokazovati, da habsburško vprašanje ni samo notranje vprašanje. — Ako komunisti očitajo, da nismo z nasiljem odstranili Ilfortyjevega režima, so mnenja, da je treba hudiča izgnati z Bečehubom. Demokracije ni mogoče uvesti z bajoneti. Tudi kritiki politične pogodbe niso dosledni. Vsaka pogodba temelji na načelu: — Do ut des. Dobri odnosi z Rusijo so naši življenjski interesi. To je aksiom. Zato se pogodba sploh ne tiče vzhodnih meja Poljske. V eventuelnem rusko - poljskem konfliktu ne bomo nikdar zavezniki Poljske. Za nas je nevtralnost in diplomatski desintereselement samo po sebi razumljiv, ker ne moremo igrati vloge veselice. Ravno kritiki, to je Nemci in komunisti s onasprotniki te politike. Naše sedanje naloge v srednji Evropi so skromne, takorekoč osvoboditi ne Madžarov in ne obnoviti Rusije, ampak moramo ohraniti, kar smo pridobili iz: kar nam je bilo zaupano.

Redka knjiga.

Na sestanku nemških orientalistov so kazali tudi neko izredno okusno kitajsko knjigo. To je opis potovanja carja Nikolaja II. na Daljni Istok, katerega je izvršil leta 1890. in 1891., ko je bil še prestolonaslednik. Knjigo je bil spisal na ukaz carja knez Unton-ski ter je bila prevedena na vse evropske jezike in na izrečno carjevo željo tudi na kitajščino. Natisnana je bila v Brookhausovi zapiski in so bili vsi izvodi podarjeni kitajskemu cesarju. O priliki udu-

senja bokserske vstaje pred dvajsetimi leti so ameriški vojaki ukradli dragocene knjige, ki so se potem porazgubile na vse strani sveta. En izvod, Brookhausova last, je bil predložen na vpogled zboru nemških učenjakov.

Zveza narodov ostane v švici.

Tajništvo Zveze narodov demantira vse vesti o spremembi sedeža Zveze narodov na Dunaj.

Kakor poročajo iz Pariza, se sestane v kratkem vsesrski sovjetski kongres, da razpravlja o najnovejših vprašanjih, ki se tičejo sovjetske republike. V osrednjem vsega razpravljanja bo stal program ljeninove nove gospodarske politike, kar znači povratek h kapitalističnemu sistemu. V Moskvi menijo, da bo deveti sovjetski kongres gotovo končal z resnim porazom ekstremistov.

ADVERTISEMENT.

Velika dolžnost starišev.

Mnogo nevarnih slučajev prebavnih neredov se lahko odpravi, če stariši spoznajo, da je njihova dolžnost pojasniti otrokom zmote življenja in mladosti. Slabe navade so temelj marsikateri bolezni, ki postane pozneje tako nevarna, da je treba operacije. Zaprte je naprimer vkratk začetek nevarnega stanja, trebušnega katara, vnetja slepega črevesa, uljes v želodcu itd. Vselednega se ne sme prezreti važnosti rednega oddajanja. Premalo vezbanje, premalo zadrževanje vode, obedi ob nerednih urah, nepravilna hrana itd., vse to je znano kot vzrok zaprtja. Mrzo stranišče je včasih tudi vzrok zaprtja. Trinerjevo Grenko Vino je staro ter temeljito preiskušeno zdravilo zoper zaprtje. Prežene iz sistema vse strupene ostanke, poveča tek in pomaga prebavi. Če vaš lekarnar ali prodajalec zdravil nima Trinerjevih Zdravil, naj jih naroči od lekarnarja na debelo, ali naravnost od Joseph Triner Company, 1333-45 S. Ashland Ave., Chicago. — Ne jemljite ponaredb!

H. Klersten:

Zaroka v St. Domingu.

Za Glas Naroda prevel A. Šabec.

V Port au Prince, na francoskem delu otoka St. Domingo, je živel pričetkom tega stoletja, za časa zamorskega pokola nad belci, na plantaži gospoda Guillaume Villeneuve neki strašen zamorec, po imenu Kongo Hoango. Temu človeku, čegar domovina je bila na zlati obali Afrike, je izkazal njegov gospod, kateremu je nekdanj ob priliki prevoza na Kubo rešil življenje, nebroj uslug in dobrot. Ne samo to, da mu je gospod Guillaume na nestu podaril prostost ter mu ob njegovem povratku na St. Domingu podaril hišo, temveč ga je par let zatem celo imenoval, proti običajem dežele, oskrbnikom svojih posestev (ter mu poslal na plantažo, ker se zamorec ni hotel ženiti, neko staro mulatino), po imenu Babekano. In še več! Ko je dosegel zamorec svoje šestdeseto leto, ga je njegov gospod s primerno plačo upokojil. Toda vsi ti dokazi dobrotljivosti in hvalečnosti niso mogli ubraniti gospoda Villeneuve pred besno jezo tega človeka. Kongo Hoango je bil, ko je izbruhnil napor črnecev, eden prvih, ki je porabil puško ter poglavlje svojemu gospodu kroglo skozi glavo. Nato je hišo, v katero se je zatekla žena umorjenčeva s svojimi tremi otroci ter drugimi preostalimi belci plantaže, zažgal, opustil je nato celo plantažo, nato pa odšel z zamorec, katere je zbral in oboževal, v sosesčino, da bi pomagal svojim rojakom v njih besnem boju proti belcem. Prišel je napadati potnike, ki so v manjših oboroženih družbah prihajali skozi deželo, včasih pa je celo ob belem dnevu napadel v svojih domovih rabarikadirane plantažnike. V svoji strašni osvetoželjnosti je celo zahteval od stare Babekane, da mu pomaga s svojo hčerjo, šestnajstletno lepo mesticino, v njegovi boju proti belcem. Ker je stalo glavno poslopje posesti, v katerem je sedaj on stanoval, baš ob deželni cesti in se je večkrat primerilo, da so v tem poslopju iskali zavetja ali hrane beli ali kreolski ubežniki, zato je svojim ženskam naročil, naj te bele pse, kakor je imenoval belce, zadržujejo s prijaznostjo in gostoljubnostjo, dokler se ne vrne, če bi bil slučajno odsoten. Babekana je v takih slučajih navadno svojo hčerko Antonio nalikala ter jo oblekla v najlepšo obleko ter ji naročila, naj ne zavrne nobenega ljubimkovanja belih tujcev ter naj gre do skrajnosti, a vdati se jim, ji je bilo pod smrtno kaznjo prepovedano. In kadar se je nato Kongo Hoango s svojimi zamoreci vrnil s svojega pohoda, je bila smrt usoda tujcev, ki so se dali s temi sladkimi umetnostmi varati.

Vsakdo ve, da so se leta 1803, ko je general Dessalines marširal s tridesettisoč zamoreci nad Port au Prince, zatekli vsi belci v to mesto, da se tamkaj branijo pred rapadi črnecev. Port au Prince je bilo namreč zadnje oporišče francoske oblasti na tem otoku, in če bi ta postojanka padla, bi bili vsi belci, ki so se nahajali notri, brezdvomno izgubljeni. In vendar se je prigodilo, da je nekdo v ylharni noči, ko se je stari Hongo nahajal na potu h generalu Dessalinesu, kateremu je hotel pripeljati transport smodnika in svinca, potkal na zadnja vrata Hoangove hiše. Stara Babekana, ki je že ležala v postelji, je vstala si nadela krilo, odprla okno ter vprašala, kdo je zunaj. — Za božjo voljo, — je dejal tujec tiho, medtem, ko je pristopil pod okno, — odgovorite mi na neko vprašanje! — Tedaj je v temi iztegnil svojo roko, da bi prijel roko starke ter dejal: — Ali ste vi zamorci? — Babekana je odvrnila: — Gotovo ste belce, da gledate rajši v obraz te temne noči, kakor v obraz zamorke! Pridite notri, — je pristavila, — ter se ničesar ne bojte; tu stanuje mulatinja, in edina oseba, ki se nahaja še poleg mene v hiši, je moja hči, mesticinja. — Nato je zaprla okno, kot da hoče priti ter mu odpreti, toda se je splazila, s pretvezo, da ne more takoj najti ključev, z obleko, katero je naglo vzela iz omare, v prvo nadstropje ter že zbudila hčer Antonio. — Antonio! — je zaklicala, — Antonio! — Kaj je, mati? — Vstani! — Ilihi! — je dejala Babekana. — Vstani ter se obleci! Tu je obleka, pravi perilo — in nogavice! Neki

belec, ki je preganjan, je pred vratni ter prosi vstopa. — Antonio je vprašala: — Belec? dočim se je, še vsa zaspala, dvignila napol v postelji. Nato je vzela obleko, katero je starka držala v roki, in rekla: Ali pa veste, da je sam, mati? In ali se nam ni ničesar bati, če mu odpremo? — Nič, nič! — je dejala starka, dočim je prizgala luč. — On je sam in brez orožja. — Medtem ko je Antonio ja vstala ter si oblačila krilo in nogavice, je starka prizgala veliko svetilko, ki je stala v kotu sobe, ter v naglici zvezala hčerki kite po običajni dežele, nato ji je posadila na glavo klobuk, ji stisnila v roke svetilko ter ji ukazala, naj gre naglo ven ter pripelje tujca v hišo.

Medtem se je vsled lajanja psov zbudil neki deček, po imenu Nanky, katerega je Hoango nezakonskim potom zaplodil z neko zamorko. Spal je s svojim bratom v hlevu in ker je videl zunaj v svitu meseca samo enega moža, je naglo stekel na dvorišče, kakor mu je bilo naročeno v takih slučajih storiti. Tujec, ki ni mogel razumeti, kaj naj vse te predpriprave pomenijo, je vprašal dečka, katerega je sedaj z grozo spoznal za zamorec, kdo da prebiva na tej plantaži. Na odgovor dečka, da spada plantaža po smrti njegovega gospodarja, gospoda Villeneuve s drugimi posestvi vred zamorec Hoango, je že bil tujec pripravljen, iztrgati dečku ključke in jadrno oditi, ko se je na večerih vratih pojavila Antonioja, držeča svetilko v roki. Hitro, hitro, — je dejala, medtem ko je prišla tujca za roko ter ga potegnila proti vratom, — le naglo notri! Medtem, ko je to govorila, je držala luč tako, da je padal ves sij luči na njeno obličje.

— Kdo si ti? — je vprašal tujec, dočim je osupel občudoval njeno mladostno prožno postavbo. — Kdo stanuje v tej hiši, v kateri naj jaz, kakor praviš, najdem zavetja? — Nič, razen mene in moje matere, — je odvrnila deklina. — Kako — nihče! — je zaklicala tujec, dočim je stopil korak nazaj ter ji izpustil svojo roko, — kaj mi ni ta deček pravkar dejal, da stanuje tukaj neki zamorec, po imenu Hoango! — Jaz pravim — ne! — je odvrnila deklina, dočim je z izrazom nevolje zateptala z nogo; — in čeprav je hči res onega lopova, v tem trenutku je odsoten in oddaljen najmanj deset milj od tu! — In pri teh besedah je potegnila tujca z obema rokama v hišo, dečka pa je ukazala, naj živi duši ne črne, kdo da je prišel. Nato je zopet prišla tujca za roko ter ga odvedla v svojo sobo matere.

No, — je dejala starka, ki je s svojega okna prisluškovala celemu pogovoru in ob siju svetilke spoznala, da je tujec oficir, — kaj pomeni pa meč, katerega držite tako pripravljene pod svojo pazduho? Mi smo vam ponudili, — je dejala, dočim si je natikala naočnike, — z lastno nevernostjo pribežališče v tej hiši; ali ste prišli, da boste, po navadi svojih rojakov, to dobroto poplačali z izdajo?

— Bogvaruj! — je zaklicala tujec, ki je stopil tik starke. Prijel je roko starke, pritisnil si jo na srce in dočim si je odpasoval meč, je dejal: — Pred seboj vidite najprej nekoga človeka, toda nikakega nevaležneža! — Kdo ste? — je vprašala starka, dočim je z nogo porinila proti njemu stol ter mu rekla, naj sede. Nato je ukazala deklino, naj gre v kuhinjo ter pripravi v naglici večerje. Tujec je odvrnil:

— Jaz sem francoski častnik, vendar nisem Francoz; moja domovina je Švica in moje ime je Gustav Ried. Oh, da ne bi nikdar zapustil svoje domovine ter jo zamenjal s tem nekretnim otokom! Jaz prihajam s forta Dauphin, kjer so bili, kakor veste, vsi belci porjeni in moj namen je, do speti v Port au Prince, predno se generalu Dessalinesu posreči, s svojimi črnimi četami mesto odrežati od dzunanjega sveta in je obkoliti.

— Ja Dauphin! — je zaklicala starka. In s poltjo vašega obraza go-pot sredi sovražnega dežele! — Bog in vsi svetniki so me varovali, — je odvrnil tujec. — In jaz nisem sam, mamica. V mojem

spremstvu, katero pa sem pustil zadaj, se nahaja častljiv starec, moj stric, s svojo ženo in petimi otroci, več služabnikov in služkinj, ki spadajo k družini, vseh skupaj dvanajst ljudi, katere sem spravil s pomočjo dveh mežvov ponoči z neizrečenim trudom do tu, kajti podnevi se nisem smel pokazati na cesti.

— Moj Bog! — je zaklicala starka, — in kje je v tem hipu ta družba?

— Vam, — je dejal tujec, ko je nekoliko pomišljal, — vam hočem zaupati. Družina se nahaja eno miljo od tu, blizu nekega močvirja. Lakota in žej sta nas prisilili, poiskati si to zavetje. — Zaman smo poslali pretekle noči naše strežaje ven, da dobe od prebivalcev nekoliko kruha in vina; strah, da bi jih mogli prebivalci umoriti, jim je zabilil iskanje. Zato sem se odpravil sam z nevarnostjo lastnega življenja v okolico. Nebo me je privedlo, kakor je videti, k usmiljenim ljudem. Bodite zato tako dobri, in napolnite mi košare s kruhom in vinom; samo še pet dni hoda imamo do Port au Prince, — in vedno vas bomo smatrali svojim rešiteljem.

— Da, to nesrečno plemensko sovraštvo! je hlinila starka. — Moj oče je bil iz St. Jaga, z otoka Kube, in kaj morem jaz za to, če se na mojem obrazu prikaže sij blede svetlobe, ko se zdani! In kaj more moja hči, ki je bila v Evropi spočeta in rojena, za to, da se na njenem obrazu odsvetluje je polni dan onega zemeljskega dela!

— Kaj! — je zaklicala tujec, — vi, ki ste, po vašem obrazu sodeč, mulatinja, ste z onim lepo mesticinsko vred, ki mi je odprla vrata, z nami Evropejci v rodu in potemtakem izročeni tudi prokletstvu našega rodu?

— Mislite, — je dejala starka, da te črne tolpe ne skomina po naši posesti, ki smo si jo pridobili tekom dolgih trudopolnih let? Če ne bi z zvijačo držali te tolpe od sebe, bi že davno planili po nas.

— Kako, ali je mogoče! — je zaklicala tujec; — in kdo vas na tem otoku zasleduje?

— Lastnik te hiše, zamorec — Kongo Hoango! Izra smrti prejšnjega lastnika nas neprestano preganja ter želi, da bi nas črna tolpa čimprej pobila.

— Nesrečniki! — je zaklicala častnik. — In kje se nahaja v tem trenutku ta lopov?

— Pri armadi generala Desalinesa. Pričakujejo ga nazaj v desetih ali dvanajstih dneh, in če ti tedaj izvedel, da smo dali zavetišče belcu, nam lahko verjamete, da smo zapisani smrti.

— Ker ste itak v nevarnosti, ker ste dali meni zavetišče, zato bi morda lahko vzeli pod streho tudi mojega strica in njegovo družino! Zahtevate lahko kakršnokoli plačilo, in jaz vam obljubim, da je prejemete. Ubogi ljudje so skrajno potrebni počitka, katerega morda lahko dobe za par dni v vaši hiši.

— Mladi gospod! — je dejala starka. — Kaj zahtevate od nas? Kako naj bi bilo mogoče v hiši, ki leži poleg ceste, skriti družbo dvanajstih ljudi!

— Zakaj ne, je dejal tujec, — če odidem sam takoj tja ter družbo ponoči privedem na plantažo. Nato določimo lahko celi družbi eno samo sobo in vsled skrajne previdnosti moremo zapreti šaluzije oken dotične sobe. Starka je rekla, da bi danes, če bi hotel družbo privedti, prav gotovo zadel na neko tolpo oboževanih zamorcev, ki se klatijo tam okoli.

— Dobro, — je zaklicala tujec, — pa pošljimo nočjo nesrečnejšem samo košaro živil, a podvezite izvršimo jutri ponoči. Ste zadovoljni?

— No, — je odgovorila starka, medtem ko ji je tujec poljuboval roko, — Evropejcu, očetu moje hčere na ljubo, bom poskusila pomagati vam in vašim ljudem. Napišite jutri zjutraj par vrstic ter povabite svoje sem; deček, ki ste ga videli na dvorišču, bo nese vašim ljudem živila in to pisno, nakar bo celo družbo privedel sem.

Med tem časom se je vrnila Antonioja ter naznanila, da je večerja pripravljena. Nato je pogrnila mizo ter dejala materi v šali, ko je preje vrgla pogled na tujca: — No, mati, ali ste ga prepričali, da je tu na varnem. Mati ji je odgovorila z globokim vzdihom: — Otroci moj, osmojeni se boji ognja. Od gospoda bi bilo dovolj nespametno, če bi takoj šel v hišo, ne

Besarabija in drugo.

Dve poročili iz vzhodne Evrope obračati istočasno pozornost pazljivega opazovalca nase.

V poskusih za definitivno pobojanje med sovjetsko Rusijo in Rumunijo, ki se od časa do časa znova oživijo, prihaja do nas vedno freren o Besarabiji. Kakor tako mimorede napeljuje boljše razgovor o tej deželi, dočim Rumuni odvrnejo vedno enako z odločno izjavo, da je Besarabija kratkoročno rumunska dežela, tvoreča od tega in tega datuma sestavni del kraljevine Rumunije, ves časar je brezpredmetno in nedopustno, voditi morda znova pogajanja o nji.

Kljub navidezni desinteresanosti se boljševiska Rusija očitno živo zanima za bive obrobne dežele nekdanje carske Rusije. Kjer se ponudi prilika, tudi izvrši pod kakršnokoli formo združenje odcepljene dežele z moskovskim centrom nove federacije; če pa je sosed premogočen, tedaj seveda miruje in čaka bržkone boljše prilike. Očitno je izsto z Besarabijo. Če pa je boljševiska Rusija ne pozabi na to deželo, ki je po svojem prebivalstvu le do polovice rumunska, kako malo je kaj takega pričakovati od bodočih vlad Rusije. Tega se bržkone zavajajo tudi v Bukarešti.

Zato ni morda slučajno, da ukrajinskih uporov noče biti konca. Sicer igrajo ukrajinske vlade od vseh vlad od začetka ruske revolucije do danes najkrajnjejšo ulogo, vendar kljub temu nikdar ne izginejo popolnoma s pozornosti poročila o njih. Kolikor jim zmanjka lastne življenske sile, jo dobi od časa do časa od sosednjih držav, ki so interesirane na nadaljnjem obstoju ukrajinskega prapranja in samostojnih ukrajinskih vlad. In med te interesirane spada ravno Poljska in Rumunija.

Obe državi imata to skupnost, da imata v posesti svoje novo ustanovljene ali razširjene narodne države več ruske zemlje, nego je pravično. To ozemlje je sicer po večini malorusko. Toda n. pr. Poljaki svojih Malorusov kljub temu v narodnem oziru ne obravnavajo bogve kako pravično, dočim jih na zunanji podpirajo v boju zoper Rusijo. Kajti njim kakor tudi Rumunom more iti le dobro v račun, ako se ruska sila cepi na velikorusko in ukrajinsko, ker se s tem eventualne bodoče revendikacije zelo oslabijo ali celo onemogočijo. Zato beremo vesti o ukrajinskem prodiranju na Kijev — notabene smo o tem že celo velikokrat čitali — vedno jako skeptično, nezaupno.

Ali obstajajo kake notranje zveze med dogodki na besarabskih mejah in ukrajinskem in rumunskem delu, kdo ve. Gotovo je, da so Rumuniji prav vseč prav ta trenutek, dasi s tem gine tudi upanje na one zlate milijone, ki so izza vojne stali v ruskih zakladnicah. Vrh tega moramo v zvezi s tem pretehtati tudi poročila o naraščajoči napetosti med poljsko vlado in ruskim vnanjim komisarjatom.

Ako tudi morda vsi ti dogodki še ne izhajajo iz enega vira in vzroka, moremo vendarle trditi, da je eden skupni moment, ki bo razrešil vse skupno. Več o tem pa more povedati le bodočnost.

„Jutro.“

da bi se prej prepričal, kakšni so prebivalci, ki stanujejo v njej.

Tujec je položil svojo roko deklino okoli pasu ter dejal: Če bi ti preje mogel tako videti v oči, kakor ti vidim sedaj, se gotovo ne bi branil vstopiti, kakor se tudi ne bi pomišljal izpiti čašo strupa, ako bi mi jo ponudila ti. — Starka mu je nato dejala, naj sede, kakor je tudi Antonioja sedla poleg njega. Dočim je tujec jedel, ga je Antonioja gledala v obraz. Tujec je vprašal, koliko je deklina stara in kje je njen rojstni kraj. Starka je povzela besedo in povedala, da je bila Antonioja spočeta od nje pred petnajstimi leti v Evropi, kamor je šla, ona z ženo gospoda Villeneuve, svojega principala. Spočela in rodila da jo je v Parizu. Nato je pristavila, da jo je vzel zamorec Komar, s katerim se je pozneje omožila, za svojo, sicer pa je njen oče nek bogat trgovec iz Marsilja, po imenu Bertrand ter da se po njem imenuje tudi njena hči — Antonioja Bertrand.

(Da je prihodnjič.)

Radij.

Največje zanimanje je v splošno začetnje vzbudilo dejstvo, da pošilja kovina radij iz svoje notranjosti v okolico neprestano neke vrste žarke, ki se bistveno razlikujejo od svetlobnih žarkov. Sloveči angleški fizik Rutherford je takoj zaslužil velik fizikalčen pomen teh žarkov in je po daljših strogo znanstvenih študijah prišel do presenetljivih rezultatov.

Ker utesne marsikoga zanimata nenavaden naravni pojav, hočemo v naslednjem na kratko pojasniti potek te znamenite radijeve prikazni.

Po natančnejem raziskavanju radijevih žarkov so fiziki najprej dognali, da meče radij od sebe trije vrst žarkov, ki so jih kratko imenovali a (alfa), b (beta) in g (gamma) žarke. Ti žarki so za naše oči popolnoma nevidni in je bil radi tega njihov študij zelo otežen. Radij jih pošilja premočrno skozi zrak v svojo okolico; v razdalji 4 do 7 cm od radija pa že tako močno oslabijo, da minajo nobenega fizikalnega ali kemičnega učinka. Merili so seveda tudi hitrost teh žarkov. Izkazalo se je, da se pomičejo izvanredno hitro. V eni sekundi pretečejo pot 10 do 20 tisoč kilometrov! Njihova hitrost je tedaj neizmerno velika, vendarle dosti manjša od hitrosti navadnih svetlobnih žarkov, ki iznaša v zraku 300.000 km v eni sekundi. A (alfa) žarki imajo nadalje še neko čudno lastnost, kakršne niso opazili pri svetlobnih žarkih. Močan magnet privlači namreč te žarke k sebi; v bližini magnetne se žarki ne gibljejo več premočrno, temveč v krivulji, upognjeni proti magnetu. Za ugotovljenje bistva teh žarkov je važno končno dejstvo, da naelektrizirana telesa s pozitivno elektriko. Sedaj nastane vprašanje, kaj so ti žarki pravzaprav v svojem bistvu. Pri raziskovanju te prikazni odkrili so nam fiziki popolnoma nov svet, poln najčudovitejših naravnih pojavov. Dognali so namreč, da meče radij neprestano od sebe silno majhne materijalne delce in sicer vsako sekundo neštete milijone. Kakor pada dež pri nalivu v gostih kurkih na zemljo, tako siplje radij iz svoje notranjosti v svojo bližnjo okolico v gostih žarkih neizmerno male praške od sebe s čudovito veliko brzino do 20.000 km v sekundi. Vsakdo bi mislil, da ti praški niso nič drugega kot najmanjši radijevi delci ali njegovi atomi. V največje začudenje so pa natančni in mnogi poizkusi brezdvomno dokazali, da so ti mali delci atomi nekega zelo redkega in dragocenelega plina helija po imenu, ki nima z radijem samim niti najmanjšega sorodstva. Vsak helijev atom, ki ga vrže radij iz sebe, nosi seboj malo, toda pri vseh atomih enolično množico pozitivne elektrike.

Popisali smo a žarke in preidevno takoj k b žarkom. Ti so prvimi žarkom skoraj v vseh točkah popolnoma podobni; njihova hitrost doseže skoraj hitrost svetlobe, močan magnet ukrivi njihovo pot, toda v nasprotno smer in v veliko večji izmeri kot a žarke. B žarki nosijo s seboj negativno elektriko. Istotako kot a žarki obstajajo b žarki iz neštetihi malih drobcev, ki neprestano zapuščajo z neizmerno hitrostjo svojo radijevo domovino. Ti drobci pa niso helijovi atomi kot pri a žarkih, ampak so še neprimerno manjši. Oni nimajo materijalne podlage in obstajajo iz zelo koncentrirane električne energije. Dali so jim ime elektroni.

Tretja vrsta radijevih žarkov, takozvani g žarki se od prvih dveh bistveno razlikujejo. Ta vrsta spada že v kategorijo svetlobnih žarkov in se v vseh svojih lastnostih njema z znamenitimi Röntgenovimi žarki. Ti žarki imajo silno prodirno moč. Neovirano gredo skozi papir, usnje, meso, kosti in drobne kovinske plošče. dr. Zdravilni vpliv radija moramo pripisovati v prvi vrsti Röntgenovim žarkom, ki imajo svoj izvor v največjem naravnem čudežu — radiju.

Dr. Fran Čadež.

OGLASI NAJ SE

FRANK GEH, ki je bil svojočasno v Grand Haven, Mich. Pri nas je zanj pismo od njegovega brata Ivana Čeh iz starega kraja. Upravništvo Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (14-16-1)

ADVERTISEMENTS.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za tri leta \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovina.
Denver, Colo.: Frank Starab.
Pueblo, Colo.: Peter Collig, John Gern, Frank Janesh in A. Kochevar.
Dallas, Tex.: Louis Costello.
Somerzet, Colo.: Math. Kervall.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Ulm, Ind.: Lambert Bolakar.
Aurora, Ill.: J. Verbič, 635 Aurora Avenue.
Chicago, Ill.: Joseph Bortli, Joseph Blah in Joseph Berli.
Joliet, Ill.: Frank Barbach, Frank Laurist in John Zalest.
Massachusetts, Ill.: Frank Augustia.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogria.
South Chicago, Ill.: Frank Černa.
Springfield, Ill.: Matija Barboria.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovič.
Franklin, Kans. in Oklice: Frank Leskovic.
Frontenac, Kansas: Rok Firm.
Ringo, Kansas: Mike Pencil.
Glennville, Mo.: Frank Vojdopiva.
Chisholm, Minn.: Frank Govše.
Calumet, Mich.: M. F. Kobe in Pavel Schaitz.
Eveleth, Minn.: Louis Govša.
Gilbert, Minn.: L. Vesel.
Stibbing, Minn.: Ivan Povše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatic.
Ely, Minn.: Frank Govše in Joseph J. Pesch.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont.: Frank Hrelia.
Great Falls, Montana: Math. Urli.
Klein, Montana: Gregor Zobes.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternia.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Spartanburg, S. C.: A. Okolish, F. Boje in Albin Poljanec.
Collinswood, Ohio: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karitaga in Jakob Basmik.
Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kumš in M. Ostaneč.
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, Ohio: Anton Kikelj.
Oregon City, Oregon: M. Justin.

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila združujejo zdravje v družinah.

Omejite prehlad. Ustavite kašelj.

Oba sta znamenja nevarnosti. Pri tajihi boli z dalekosežnimi posledicami se lahko mnogokrat izognete, če dobite prava zdravila.

Severa's Cough Balsam

(Severov Balsam zoper kašelj) dopomore pri navadnem kašlju, pomiri bronhialna vnetja, popravi prebavo, omogoča red in olajšava dihanje. Cena 25c in 50c. Severa's Cold and Grip Tablets (Severjevi Tableti zoper prehlad in gripe) ustavijo prehlad predno se razvije. Cena 50 centov. Po vseh lekarnah.

Ali ste dobili iztis Severjevega Almanaha za leto 1922? Dobite ga zastonj pri svojem lekarju ali pa direktno od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kje je moj sin FRANK BOJO? Doma je iz Cirknice pri Rakeku. Za njega bi rad izvedel Luka Boje. Pred petimi meseci se je oženil na Norton, W. Va. Pisal mi je, da bi prišel domov in jaz sem mu poslal denar, da naj prideta domov, sedaj pa ne vem ali je denar vzdignjen ali leži še na pošti. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da bi mi sporočil, ali še sama bereta, da pošljeta denar. — G. Luka Boje, Cirknica pri Rakeku Štev. 131, Slovenija, Jugoslavija.

Ambridge, Pa.: Frank Jakic.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa.: Anton Pavot.
Burdine, Pa.: John Demlar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovščak.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kroglov.
Dunle, Pa.: Anton Oshaben.
Export, Pa.: Louis Supan.
Forest City, Pa.: Mat. Famia.
Farrell, Pa.: Jerry Okora.
Imperial, Pa.: Valentin Petercel.
Greensburg, Pa.: Frank Novak.
Irwin, Pa.: Mike Pavček.
Johnstown, Pa.: John Polanc.
Luzerne, Pa.: Anton Goslav.
Maner, Pa.: Frank Demlar.
Moon Run, Pa.: Frank Matček in Frank Fomil.
Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jakšo, Vinc. Arch in I. Magister.
Ralphston, Pa.: Martin Koroscheta.
Reading, Pa.: J. Pender.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa.: Frank Schiffr.
West Newton, Pa.: Joseph Jovan.
White Valley, Pa.: Jurij Pravit.

"Ujedinjenje"

STENSKI KOLEDAR

Jadranske Banke

za 1922

Jadranska Banka bo kmalo začela razposiljati stenski koledar za leto 1922. Lepo umetniško delo našega znamenitega jugoslovenskega umetnika profesorja Iukstirja nam slikovito kaže naša prva znamenja svobode. Koledar je 36 in visok in 25 širok. Natiskan je na trdem, trpečnem papirju. Mesece in dnevi so tako razpredeljeni, da bo Koledar večeren za štiri leta.

Slika "Ujedinjenje" je natiskana sredi koledarja v velikosti 11x18 in. izdelana je v litografskih barvah. Vrh dubrovniške obali stoji kip Jugoslavi je poleg treh svojih otrok: Srba, Hrvat in Slovenca, gledajočih na morje. Na dan slike je mrtve črn avstrijski orel, premagan od belega orla. Beli orel je znamenito razkril svoja krila. Pod njimi drži jugoslovanski državni grb. V podnožju so narodna znamenja, na mizi je pa zibelka, gusle in met s tremi izročilnicami: slovensko, hrvatsko in srbsko. Krog slike je okrašen v narodnih motivih. Koledar je lep okrasek za vsako hišo. Zadrž, na posebnem listku je pojasnilo slike v hrvaškem in angleškem jeziku. Vsak Jugoslovane bo s ponosom pokazal Američanu v sliki, svoje prve znake svobode.

Kdor želi imeti ta koledar, naj izpolni, odreže in pošlje spodaj natiskani kupon. Dobil ga bo brezplačno.

JADRANSKA BANKA
Ljubljana, Jugoslavija.

Ameriški oddelček
Prosim, pošljite mi brez vsakih obveznosti z moje strani vaš stenski Koledar za leto 1922.

Ime

Naslov

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaboriau.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

11

(Nadaljevanje.)

Brez dvoma je bil gospod Galpin le malo vzradoščen vsprico tega novega prekinjenja. Poznal pa je ljudi dosti dobro, da je vedel, da jih mora prijeti v trenutku, ko so pripravljene govoriti, kajti drugače bi nikdar ne dobil ničesar iz njih.

— Vrnila se bova ob kakem drugem času k najinemu pogovoru, — je rekel grofu Klodijez.

Nato pa je odgovoril gospodu Senešal ter rekel:

— Naj pridejo priče noter, druga za drugo.

Prvi, ki je vstopil, je bil edini sin nekega tidnega kmeta iz vasi Breši, po imenu Ribot. Bil je to mlad človek, star nekako pet in dvajset let, širokopleč, z majhno glavo in nizkim čelom ter s strašno rdečimi ušesi. Na razvaljo dvajsetih milj v okolici je slovel kot zavber fant, kateremu se ne more upirati nobena ženska in na ta svoj sloves je bil zelo ponosen. Potem ko ga je vprašal za ime, priimek in starost, je rekel gospod Galpin:

— Kaj vam je znano?

— Mladi mož se je vraval na ter odgovoril:

— Bil sem zunaj ponoči po nekih privatnih opravkih. Bil sem na drugi strani gorja Boaskoran. Nekdo je čakal name in zakasnil sem se. Vsled tega sem krenil direktno preko močvirja. Vedel sem da je deževje zadnjih par dni napolnilo vse jarke, a kadar je človek zunaj po tako važnih poslih kot je bil moj, najde vedno svojo pot.

— Prizanesite nam s temi podrobnostmi, — je rekel sodnik hladno. Mladi človek se je presenečen ozrl v sodnika kajti ni pričakoval takega prekinjenja ter nato nadaljeval:

— Kot želi vaše blagorodje. Dobro bilo je krog osmih ali malo kasneje in že je prihajala tema ko sem dospel do Seille močvirja. Ozemlje je bilo preplavljeno in voda je stala dva inča visoko nad kameni v kanalu. Vpraševal sem se ravno kako bi mogel priti preko, ne da bi zmojil svojo obleko, ko sem videl gospoda de Boaskoran prihajati proti sebi, z nasprotni strani.

— Ali ste prepričani, da je bil to v resnici on?

— Kaj pa drugače? Govoril sem z njim. Čakajte, on se ni bal močvirja, brez vsakega obotavljanja si je zavijal hlače, jih zatlačil za svoje visoke skorjete ter šel skozi vodo. Ravno takrat me je zapazil ter je bil videti presenečen. Jaz sem prav tako.

— Ali ste to vi, gospod? — sem rekel jaz.

On je odvrnil:

— Gotovo. Jaz moram videti nekega v Breši.

To je bilo vrjetno, a kljub temu sem mu rekel:

— Izbrali ste si čudno pot.

Nasmehnil se je ter rekel:

— Jaz nisem vedel, da je močvirje preplavljeno ter tudi mislim, da bom lahko uštelil par ključačev.

Ko je rekel to, mi je pokazal svojo puško. V onem trenutku nisem mogel ničesar reči, a sedaj, ko razmišljam o celi stvari, se mi zdi precej čudna.

Gospod Galpin je napisal izjavo tako hitro kot je bila podana. Nato pa je vprašal:

— Kako pa je bil gospod de Boaskoran oblečen?

— Čakajte. Imel je sivkaste hlače, lovski jopič iz rjavega žamet in širokokraj slamnik.

Grof in grofica sta izgledala kot v veliki zadregi in skoro premagana. Tudi župan in njegov prijatelj nista bila nič manj vznemirjena. Ena okoliščina v pričevanju Ribota je zadela vse s čudovito silo — namreč dejstvo, da je videl Boaskorana potisniti si hlače za skornje.

— Vi lahko greste, — je rekel gospod Galpin mlademu kmetu.

— Naj vstopi druga priča.

Naslednja priča je bil star človek slabega slovesa, ki je živel sam zase v neki stari koči kot nekako dve milj od Valpinsona. Imenovali so ga oče Godri. Povsem drugačen kot samozavestni mladi Ribot je izgledal ta starec ponižno ter se zvijal v svojih smradljivih čunjah. Ko je navedel svoje ime, je rekel:

— Moralo je biti krog enajste ure, ko sem šel skozi gozd Rošpompje, po eni izmed stranskih steza.

— Vi ste kradli les, — je rekel sodnik strogo.

— Moj Bog, kakšna misel! — je vzkliznil stari mož, ki je dvignil pri tem roki proti nebu. — Kako morete reči kaj takega. Jaz krasti les? Ne, moj dragi gospod. Šel sem v gozd, da opim tam, kar mi hotel sem biti zgodaj pokoneci, da prijem nabirati gobe, katere prodajam v Sovter. Dobro, šel sem po stezi, ko sem čul za seboj korake. Sveda sem se prestrašil.

— Ker ste kradli.

— Ne, ne, moj dragi gospod. Ponoči se človek hitro prestraši. Skril sem se za drevje in skoro v istem trenutku sem videl gospoda de Boaskoran, ko je prišel mimo. Spoznal sem ga natančno, kljub temi. Bil je videti razjarjen, kajti govoril je naglas, proklinjal ter trgal liste z dreves.

— Ali je imel puško?

— Da, gospod moj in raditega sem se tako prestrašil. Mislim sem, da je lovski čuvaj.

Tretja in zadnja priča je bila dobra stara žena, neka Kurtoa, koje majhna farma se je nahajala na drugi strani gozdu Rošpompje. Ko so jo vprašali, se je za trenutek obotavljala ter rekla nato:

— Jaz ne vem dosti. Hočem pa vam povedati vse, kar mi je znano. Ker smo pričakovali hišo polno delavcev par dni od sedaj naprej in ker sem hotela speči jutri kruh, sem šla s svojim oslom v mlino na Sovter goro, da dobim moko. Mlinar je ni imel še pripravljene, a mi je rekel, da mi je bo nekaj dal, če počakam nekaj časa. Vsled tega sem ostala pri večerji. Nekako ob desetih mi je dal vrečo polne moke. Dečki so jo naložili na mojega osla in jaz sem odšla proti domu. Bila sem na polovici poti in bilo je mogoče krog enajste ure, ko se je na robu gozda Rošpompje moj osel izpodtaknil ter je padla vreča moke na tla. Bila sem v veliki zadregi, kajti nisem bial dosti močna, da bi dvignila vrečo sama. Ravno takrat pa je prišel neki možič iz gozda, v bližini mesta, kjer sem stala jaz. Poklical sem ga in prišel je. Bil je gospod de Boaskoran. Prosila sem ga, naj mi pomaga in brez obotavljanja je vrgel puško na tla, dvignil vrečo z moko ter jo položil na osla. Zahvalila sem se mu in je odvrnil: — Je že dobro. — To je vse, kar vem.

Župan je stal ves ta čas pri vratih sobe ter izvrševal ponižno dolžnost vratarja, kajti preprečeval je vstop radovedne in poževne množice, ki je stala zunaj. Ko se je starka unaknila, presene-

čena vsled svojih lastnih besed, kajti že je obžalovala, kar je povedala, je župan zaklical:

— Ali je še kdo drugi tukaj, ki kaj ve?

Ker se ni nikdo oglasil, je zaprl vrata ter rekel na kratko:

— Sedaj greste lahko domov, prijatelji moji. Pustite postaviti svoj tek.

Postava, zastopana po sodniku, je bila v enem trenutku plen največje zmedenosti. Gospod Galpin je bil popolnoma potr. Sedel je pri majhni mizi, pri kateri je bil pisal, si rodpiral z obema rokama glavo ter očividno razmišljal, kako bi mogel najti izhod iz tega labirinta.

Naenkrat pa je vstal in za trenutek je izginila z njegovega obraza maska ledene brezbrčnosti. Rekel je:

— No? — kot da hoče v svojem obupu vprašati tega ali onega za svet. — No?

Nobenega odgovora ni bilo.

Vsi ostali so bili prav tako vznemirjeni in zmedeni kot on sam. Vsi so skušali oprostiti se velikanskega utisa katerega je napravila nanje ta ploha dokazov, — a vse zaman. Konečno, po trenutku molka, je rekel sodnik s čudno trpkostjo:

(Dalje prihodnjič.)

Knjige! — Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar — Dr. Kern	50.00
Slovensko angleški slovar — L. B.	1.50
Slovensko-angleški slovar — L. B.	1.50
Nemški abecednik — L. B.	0.35
Nemško-angleški tobačnik — L. B.	0.50
Pravilo dostojnosti — L. B.	0.30
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol)	4.00
Angleščina brez učbenja — L. B.	0.40
Črtilica. Navodila za čtenje in pisanje arhivskih in cirilskih pisanih arhivskih — L. B.	0.30
Dekletova. Spisal Anton B. Jęgieł — L. B.	0.50
Gospodstvo — Furgal. Praktična knjiga za laike gospodinj — (Trdo vezano)	1.30
Hitri računar. Priročne veličnosti — L. B.	0.50
Praktični računar — L. B.	0.50
Knjiga o lepem vedenju Urbanca — (Trdo vezano)	1.00
Bladeničev. Ant. 3. Jęgieł	0.50
I. zvezek	0.50
II. zvezek	0.50
Nasveti za ženo in dom. Koristna knjiga za vsako hišo — L. B.	1.00
Pravila na oliko. Dr. J. Dostojen — L. B.	0.50
Varnost kuharica, za slabe in dobre čase — L. B.	1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI

Jos. Jurčič, 4. sv.: Čet in sad. Hči mestnega sovinika itd.	0.75
Jos. Jurčič, 5. sv.: Sosedov sin. Sin kmetakega cesarja itd.	0.75
Jos. Jurčič, 6. sv.: Doktor Zober, roman — Tugomer, tragedija — Dve sliki — Ksaver Meško	0.75
Hude brezdne. Ni vse zlato, kar se se svetli itd.	0.35
Patrica, povest iz irske junake dobe — od svobodnih tolčenca, zgodovinska povest, 1. sv.	1.25
— od svobodnih tolčenca, zgodovinska povest, 2. sv.	1.25
Povesti slovenskim ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan	0.35
Komarica, povest	0.35
Sisto s Sesto, povest iz Abravca	0.35
Šilke in povesti, Ksaver Meško	0.35
Student naj bi, — Naš vsakdanji kruh	0.35
Veselo povesti: Za močnem, — V pustiv je bla. — Pravda med bratoma	0.35
Voljinski ali pogostni za kruh, povest	0.35
ster Zgaga	0.35
Doli s črtilom	0.35
Knjige družbe Sv. Mohorja	0.35
Duhovni boj (344 str.)	0.35
Medija (1. sv.)	0.35
Medija (2. sv.)	0.35
Zgodovina slov. naroda (5. sv.)	0.35
Zgodovina slov. naroda (6. sv.)	0.35
Mladim mojem (2. sv.)	0.35

JUDSKA KNJIZICA — POVESTI

1. sv. Znamenje Mirja. Povest o tektiva Sherlock Holmes	0.50
2. sv. Darovana. Zgodovinska povest iz dobe zvezanih apotolov	0.50
3. sv. J. J. Znamenje, povest — Med Plazovi, tirolska povest	0.50
4. sv. Mala šivilja, povest	0.50
5. sv. Znamenje kmetična vojaka, zgodovinska povest	0.50
6. sv. Gledanje sin — Finkar, povest	0.50

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

Opomba:

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali poštne razpiske po 1 ali 2 cenici. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pisno, ne naročate knjig, katerih ni v ceni. Knjige pošiljamo poštne preste.

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	0.50
Sv. Notburga	0.35
Pravilice za Mladino, S. Košutnik	0.30
Elizabeta	0.35
Gordovnik, (2 zvezka)	1.00
Cvetina Borogradska	0.50
Ostojno vedenje	0.50

Gospodarske razmere v Jugoslaviji.

E. D. Durand, načelnik oddelka za vzhod. Evropo (Eastern European Division) v Departmentu za trgovino (U. S. Department of Commerce), priobčuje v Commerce Reports" od 19. decembra sledeči pregled o Jugoslaviji:

Hitro padanje menjalne vrednosti jugoslovanske valute tekom dobe od junija do oktobra se je sedaj sicer ustavilo, ali negotovost, da li bo vlada zares sposobna vresničiti nameravano ravnotežje v državnem budžetu, je povzročala skrajno nestalnost v tečajih valute tekom meseca novembra. Mnogo uvoznikov ima težkoče v plačevanju dolgov nasproti inozemstvu, ki so si jih nakopali poprej. Nameravano zunanje posojilo ni bilo še plasirano.

Cirkulacija in valuta.

Tekom prvih šestih mesecev leta 1921 se je vrednost dinarja navadno gibala med \$0.027 in \$0.03 (zlasti dinar enak \$0.193). Tekom nadaljnjih štirih mesecev je dinar (4 jugoslovanske krone) padal še huje kot nemška marka, in to do 7. novembra, ko je bil dinar kvotiran na \$0.107. Od tedaj je bila vrednost dinarja podvržena hitrim spremembam in je dne 10. decembra znašala \$0.01523 (t. j. mal odlomek čez poldrug cent).

Tekom onih osmih tednov, ko je padanje dinarja bilo najhuje, se je cirkulacija papirnatega denarja v Jugoslaviji povišala za 500 milijonov dinarjev, torej za več kot 13 od sto. Tekom zadnje polovice oktobra pa je bila količina novčanic v cirkulaciji malee znižana.

Vlada je z zakonom od 13. oktobra uvedla strožjo kontrolo nad trgovino s tujimi valutami in devizami. Visoki vladni uradniki so izjavili, da so se odločili pripraviti uravnoteženi državni proračun, s tem da se brezobzirno znižajo izdatki in povišajo davki, tako da se utegne ustaviti izdajanje papirnatega denarja. Tako postopanje pa je oteženo v deželi, ki je tako malo vajena na direktno obdavčevanje. Poročalo se je o večjem dohodku iz užitnine in kolkovine tekom tretje četrtine leta 1921; ali ta naratek je brzokone pripisati višjim cenam, ki so posledica povečane izdaje papirnatega noveca.

Neizredno velik del uvoza mlino polovice leta ni bil še plačan in padanje dinarja ima za jugoslovanske uvoznike ta posledico, da jim je čimdalje bolj težko plačati. Krediti, zahtevani in dovoljeni v nadi boljše vrednosti valute, so v mnogih slučajih postali resna zadrega. Kakor nekdo mli, bi bilo boljše za uvoznike, da bi bili inozemski trgovci splošno zahtevali plačila v gotovini proti dokumentom, kakor je to bila dosedaj navada ameriških izvoznikov v Jugoslavijo. Naši konurenti za jugoslovansko tržišče so sedaj kar oblegani s prošnjami za podaljšanje roka.

Vladna posojila.

Le tri petine notranjega jugoslovanskega posojila so bile podpisane, dasi je bil rok za subskripcijo podaljšan za 14 dni. Stanek bo prispelo onih 200 ali več bank v sindikatu, ki je prevzel plasiranje posojila.

Vlada se neprestano trudi plasirati zunanje posojilo od 500 milijonov frankov, sklenjeno z zakonom od 4. avgusta. Minister finance je bil dvakrat v Parizu ali Londonu, pa ni nikakega poročila o končnem uspehu. Obrnili so se. — i na ameriške finančnike.

Izkupilo nameravanega zunanje posojila naj se posveti za popraviljenje železnice in gradnjo proge, ki naj veže glavno mesto Belgrad s kako jadransko luko, brzokone Splitom in Kotorom.

Vzlic skrajne nujnosti gospodarskih vprašanj, ki se pojavlja vsled pomanjkljivega železniškega sistema v slabem stanju neuravnoveženega državnega proračuna in vsled stanja valute, ven-

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

W. WASHINGTON	17. jan.	— Bremen	HOMERIC	1. marca	— Cherbourg
ROCHAMBEAU	17. jan.	— Havre	ORDUNA	3. marca	— Hamburg
PARIS	18. jan.	— Havre	ARABIC	4. marca	— Gascor
ORDUNA	21. jan.	— Hamburg	ZEELAND	4. marca	— Cherbourg
SAXONIA	21. jan.	— Hamburg	LA LORRAINE	4. marca	— Havre
ARABIC	21. jan.	— Genoa	PR. MATOIKKA	4. marca	— Bremen
KROONLAND	21. jan.	— Cherbourg	SAXONIA	7. marca	— Bremen
NOORDAM	21. jan.	— Boulogne	ARABIC	8. marca	— Genoa
PRES. WILSON	24. jan.	— Trst	LA SAVOIE	11. marca	— Havre
LA LORRAINE	28. jan.	— Havre	FINLAND	11. marca	— Cherbourg
CARONIA	28. jan.	— Reka	RYNDAM	11. marca	— Boulogne
ZEELAND	28. jan.	— Cherbourg	OLYMPIC	11. marca	— Cherbourg
LA TOURAINE	4. febr.	— Havre	AMERICA	11. marca	— Bremen
AMERICA	4. febr.	— Bremen	PARIS	15. marca	— Havre
ORBITA	17. febr.	— Hamburg	HANOVER	15. marca	— Bremen
RYNDAM	4. febr.	— Boulogne	OROPESA	17. marca	— Hamburg
AQUITANIA	7. febr.	— Cherbourg	FINLAND	18. marca	— Cherbourg
FINLAND	11. febr.	— Cherbourg	POTOMAC	18. marca	— Bremen
LA SAVOIE	11. febr.	— Reka	AQUITANIA	21. marca	— Cherbourg
CARMANIA	11. febr.	— Havre	FRANCE	23. marca	— Havre
POTOMAC	11. febr.	— Bremen	N. AMSTERDAM	25. marca	— Boulogne
FRANCE	16. febr.	— Havre	HOMERIC	25. marca	— Cherbourg
ADRIATIC	18. febr.	— Genoa	YORK	29. marca	— Bremen
OLYMPIC	18. febr.	— Cherbourg	ORBITA	31. marca	— Hamburg
N. AMSTERDAM	18. febr.	— Boulogne	OLYMPIC	1. aprila	— Cherbourg
PARIS	21. febr.	— Havre	KROONLAND	1. aprila	— Cherbourg
ARGENTINA	21. febr.	— Trst	LA LORRAINE	1. aprila	— Havre
AQUITANIA	23. febr.	— Cherbourg	MAURETANIA	2. aprila	— Cherbourg
MONGOLIA	23. febr.	— Hamburg	PARIS	5. aprila	— Havre
KROONLAND	25. febr.	— Boulogne	SEYDLITZ	12. aprila	— Bremen
HUDSON	25. febr.	— Bremen	FRANCE	13. aprila	— Havre
VINNEKAHDA	26. febr.	— Hamburg	ORDUNA	14. aprila	— Hamburg
NOORDAM	26. febr.	— Cherbourg	MAURETANIA	25. aprila	— Cherbourg
SEYDLITZ	1. marca	— Bremen	OROPESA	28. aprila	— Hamburg

GOSULICH ČRTA

Direktno potovanje v

DUBROVNIK (Gravosa), TRST.

PRESIDENT WILSON